

Hospodská story aneb Příběh skoro jako z knížky

To jsem tak jednou seděl v hospodě. Dá rozum, že jsem tam nebyl sám, ale k tomu se dostaneme. Že profesoři do hospody nechodí? Že tam chodit nemají? Chodí (ostatně, občas se přece potkáme...). Chodit do hospod se má, to už říkal Jaroslav Hašek, a to byl nějaký klasik...! Takže: to jsem tak jednou seděl v hospodě...

Povídali jsme si o leccčems, když se přišli dva pánové zeptat, jestli si mohou přisednout, neboť ostatní stoly byly buď beznadějně obsazeny, nebo se na nich zle šklebila cedulka „Reservé“. Přisednout si mohli. A pak začlo něco, co je jak z knížky, nejlíp tak od Bohumila Hrabala (nebo taky od někoho jiného, kdo psal o hospodách).

Jako by se v tom odrážel celý zhuštěný život řadového českého člověka – v roce 1948 nadlouho o budoucnosti rozhodl Klement Gottwald (*Soudružky a soudruzi!*), pak človíček v rámci pětiletok budoval a budoval, zpíval svazácké písně, chodil na brigádu sbírat *amerického brouka* (to je prosím mandelinka bramborová), podporoval závěry x-tého sjezdu, mával prezidentovi Zápotockému, miloval Sovětský svaz atd. S kamarády poslouchal Beatles a jiné a jiné skupiny, chodil na odpolední čaje a to bylo tak všechno, co proti režimu podnikal. Prostě si jiný režim neuměl představit. Když si na to všechno tak nějak zvyknul, když věděl, že na ten Západ se stejně nepodívá (*a co bych tam taky dělal, řeči stejně neumím...*), přišlo Pražské jaro 1968 a najednou se smělo nahlas říkat to, co dřív nešlo ani potichu, nejvyšší státní představitelé byli oblíbení (!!!) a vypadalo to, že jaro bude už pořád. Inu, zvykl si podruhé, ten tehdy sotva dvacetiletý člověk. A pak ho 21. srpna 1968 v půl čtvrté ráno vzbudila maminka: *Přepadli nás Rusáci!* A tak si chlapík začal zvykat během svého zatím krátkého života už potřetí, začal si zvykat na „normalizaci“, jak se říkalo procesu, kdy všechno nenormální se začalo vydávat za normální a nikdo už nevěděl, jak se vlastně věci mají. Takže si tedy zvykl potřetí, říkal si, že už asi *nafurt*. A pak přišel podzim 1989, zvonilo se klíči a člověk se zase probral a začal si říkat, že teď už bude všechno *dobrý*, že teď už to teda *pude*. Docela rád si chtěl zvyknout počtvrté. Ale ouha: vyhodili ho z práce a začal pít víc než dřív (a ani předtím to nebylo málo), manželka ho kvůli tomu opustila, kamarádi někam zmizeli a ...

Pánové se jmenovali (*a pokud neumřeli, jmenují se tak dodnes...*) Václav a Vláďa. Václav se narodil v roce 1949 (dokonce vím, že to bylo 24. ledna) a Vláďa v roce 1964. Václav byl beznadějně opilý, podle vlastních slov už 28 hodin (upozorňuji, že byly 4 odpoledne...). A jak tak byl opilý, začal se s námi bavit. Když pomínu to, že o mě prohlásil, že jsem Děd Vševěd a že mi bude thrat vlasy a bude si něco přát, byl to rozhovor celkem zajímavý. Vláďa byl naprosto v pořádku a dojemně se o opilého kamaráda staral. Václav byl poměrně zachovalý padesátník, měl úžasnou paměť na data a lidi, a kdyby nebyl opilý, bylo by na první pohled poznat, že je to člověk inteligentní (takhle to bylo poznat až na druhý pohled...).

Protože celkem není důležité, co jsme říkali my ostatní, v následující části textu se omezím pouze na citace Václavových vět. Komu vadí vulgarismy, ať dál nečte. Řekl jsem jasně, že jsou to citace (a kdo si myslí, že takoví opilí Václavové mluví slušně, neví o světě zhora nic), samozřejmě přibližné, diktafon jsem s sebou neměl. Ale na něco nezapomenu nikdy.

- „Kde si sebral takovou mladici? Kdy ses narodil, Děde Vševěde?“
- „Mojí dceři bude příští rok 30 a vnučce 8. A to jsem se tenkrát, v tom jedenasedmdesátém, vůbec ženit nemusel!“
- „To tenkrát, v roce štyrcet vosum voba mí rodiče honem vlezli do strany. A pak mě s chutí udělali...“
- „Můj táta vždycky říkal – *Vášo, na světě je tolik hloupejch lidí! Nebud' jako voni!* – No a mně se to povedlo!“

- „V roce 1957 sem Zápotockýmu dával kytku, támhle u Stromovky v Akademii. A von mi dal hubičku...“
- „Víš, já bydlím u Strossmayeráku. No a na pivo chodím ke svatému Antoníčkovi. Jednou jsme se tam vopili a soutěžili, kdo nabalí takovou hezkou holku. Ona nás v tý hospodě všechny malovala, byla malířka nebo co. No a já jsem vyhrál a přivedl jsem si ji domů. Strašně dlouho, snad sedum let, sem neměl ženskou, tak sem jí hned v předsíni tak roztouženě chyt za prdel ... - *Seš pochcaná?* - ... a vona jenom kejvla. No, nic z toho nebylo. Dyž sme se ráno vzbudili, tak se celá klepala a řekla – *Ted' by bodla Plzeň!*. Vona si snad myslela, že pro ní já pudu! Tak sem jí dal 350 korun a vona mi začala vykat. No stejně z toho nic nebylo. Ale malovala hezky...“
- „To sem měl kamaráda. Měli syna a pak se jim narodily dvě krásný holky – já je teda nikdy neviděl, jen na vobrázku – a ty holky měly něco s ledvinama. Jedna umřela ve třech a druhá ve osmi. Ten kluk potom ve třiatřiceti... Ty vole, to ti teda řeknu, to bych nepřežil. Pochovat tři děti. A jednou mi ten kamarád říkal, že jel autem a měl chuť někde nabourat, aby měl vod tohohle všivýho světa pokoj, ale prej to nedokázal... Jo, to je pěkně v prdeli, dyž má někdo takovejhle život ...“
- „Já vůbec nevím, kam pudu vo Vánocích. Mě nikdo nechce...“
- „Dáme si tataráček. Vem si taky. Dyž už já sem jed tatarák, tak tamhleta servírka eště tahala kačenku někde na písku... Proč mi není tak vo 30 míň?! A žrát nebudu.“
- „Já sem úplně vožralej. Vláďo, dlužní Ti 120 korun za ty Sparty a pak taky 6 korun za tu čokoládu, jak to dítě brečelo před tím krámem. Já ti to všechno vrátím. Dyť mě přece znáš. Už sem vožralej 28 hodin.“
- V říjnu roku 1929, když vypukla hospodářská krize, přišla Helena Rubinstein během jedny plavby lodí asi vo 35 miliónů dolarů. Jen mávla rukou a řekla, že jí zbejvá eště dost...“
- „Ve vosumašedesátým sem mě máma ráno vzbudila a že prej nás vobsadili Rusáci. Šel sem teda ven a tam sem to viděl. V Nekázance jezdily tanky přes zaparkovaný auta, na Václaváku lidi brečeli, nadávali a nebo jenom tak nic neřikali. A jeden kluk vylez na tank, voni ho shodili a pak přejeli.“
- Na Silvestra v roce šedesát vosum jsme házeli flašky z vokna a zpívali „Bratříčku, zavírej vrátka“. Vo rok pozdějc sme už akorát drželi hubu. Ani ty flašky sme už neházeli. Protože my sme totiž srabi. Tak je to.“

Povídal toho ještě hodně a hodně. Jen tak mezi řečí urážel servírku nebo ostatní hosty, ale zvláštní bylo, že to všichni brali naprosto v pohodě. Myslel jsem si, že Václav prostě dostane přes hubu, ale nikdo se k tomu ani nechystal, natož aby to realizoval. Buď to bylo tím, že panovala mírumilovná vánoční nálada, nebo to byli extrémně tolerantní hosté a personál.

Už jsme museli jít. Václav nás napřed nechtěl pustit a pak nás začal vyhazovat, ať si teda táhneme. Tak jsme táhli. Z jeho obsáhlého monologu na nás padla podivná tíseň. Byla to koncentrovaná zkušenost člověka, který najednou zjistil, že nic nemá a že už není moc času to získat (samozřejmě nemluvím o majetku!). Nechtěl bych dopadnout jako Václav, abych se musel opíjet, protože mě nikde nechtějí. Je to začarovaný kruh – Václav se opíjí, protože ho nikde nechtějí. Ovšem nikde ho nechtějí hlavně proto, že je opilec...

Jedna věc mi však přišla úžasná, i v tom poněkud zasmušilém naladění. Václav nebyl beznadějný případ. Takového kamaráda, jakým byl (a asi i je) Vláďa, je třeba si vážit. Vláďa byl jediný, koho Václav neurážel, protože to byl bezpochyby jediný člověk, k němuž Václav může kdykoli přijít. Kdyby došlo k bitce, Vláďa by určitě neutekl. Takového kamaráda bych chtěl taky, ať už se jmenuje a vypadá jakkoli.

A tak – až někdy narazíte na nějakého toho Václava (a nemusí být vůbec opilý, ani starý, ani se nemusí jmenovat Václav, ale třeba Helena) – zkuste ho aspoň chvíli poslouchat. Je jaksi údělem lidského rodu, že někteří jeho příslušníci mohou být chytří a nešťastní, opuštění a bezradní a třeba právě proto pijí (nebo dělají všelijaké jiné divné věci). Odvrátit se umí každý. Naučme se poslouchat a vidět.